

Agroset Oy/
Esa Laamanen
Lehteläntie 78
32700 Huittinen

Agroset Oy, broilerkasvattamon laajennus, Huittinen

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

SISÄLLYS

Hanketiedot	1
Hankkeen nimi ja sijainti	1
Yhteysviranomainen	2
Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehdoista	2
Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn vireilletulo	2
Ennakkoneuvottelu	3
Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen	3
Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet	3
Yhteenveto lausunnoista	4
Yhteenveto mielipiteistä	6
Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta	6
Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot	6
Hankkeen liittymien muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin	8
Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat	9
Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät	9
YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen	18
Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys	18
Yhteysviranomaisen johtopäätökset arviointiohjelman laajuudesta ja tarkkuudesta	19
Arviointiohjelmalausunnon toimittaminen ja siitä tiedottaminen	20
Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus	20
Sovelletut säännökset	20
Asikirjan hyväksyntä	21

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja sijainti

Agroset Oy, broilerkasvattamon laajennus, Huittinen

Hankkeesta vastaava on Agroset Oy, jossa yhteyshenkilönä on Esa Laamanen.

YVA-ohjelman on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta Matti Forsman.

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Agroset Oy on käynnistänyt hankkeen, jonka tarkoituksena on laajentaa olemassa olevien broilerikasvattamoiden toimintaa. Nykyinen toiminta on käynnistynyt ensimmäisen hallin rakentamisella vuonna 2016. Toinen kasvattamohalli rakennettiin vuonna 2020. Kolmas halli on saanut ympäristöluvan 2020 ja halli valmistuu kevään 2023 aikana.

Tämä YVA-menettely on aloitettu, koska tuotantoa halutaan edelleen laajentaa siten, että eläinpaikkoja on 320 000. YVA-menettely sisältää seuraavat arvioitavat vaihtoehdot:

- VE0, YVA-ohjelmaa laadittaessa käytössä olevien kahden kasvattamohallin toiminta, eläinpaikkoja teoriassa 160 000.
- VE0+, Nykyisten myönnettyjen ympäristölupien mukainen toiminta. Kolme kasvattamohallia, joissa teoriassa yhteensä 240 000 eläinpaikkaa.
- VE1 Toiminnan laajentaminen niin, että eläinpaikkoja on teoriassa 320 000 kpl.
- VE2 Toiminnan laajentaminen niin, että teoriassa eläinpaikkoja on 400 000 kpl.

Lannan osalta loppusijoitusvaihtoehtoja ovat sopimusperusteinen toimittaminen joko peltoviljelyyn tai käsiteltäväksi Biolan Oy:n kompostointilaitokseen tai näiden yhdistelmä.

Olemassa olevat, kaksi broilerikasvattamoa ja valmistuva kolmas halli sijaitsevat hankealueella. Muita sijoituspaikkoja ei tarkastella. Laajennusta suunnitellaan liittyväksi olemassa olevaan toimintaan, jolloin tilan muita toimintoja pystytään hyödyntämään myös toiminnan laajennustilanteessa.

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN VIREILLETULO

Agroset Oy on 3.1.2023 saattanut vireille ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) toimittamalla Varsinais-

Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (jäljempänä ELY-keskus) Agroset Oy, broilerkasvattamon laajennus hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma). Arviointiohjelmaa on täydennetty 8.2.2023 ja 24.4.2023.

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy ELY-keskuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (jäljempänä YVA-laki) nojalla tekemän päätöksen (VARELY/2999/2022) perusteella.

ENNAKKONEUVOTTELU

Yhteysviranomainen järjesti ennakoneuvottelun 29.3.2023, edistämään muun muassa hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakoneuvotteluun osallistuivat Varsinais-Suomen ELY-keskus, Agroset Oy, Matti Forsman, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Etelä-Satakunnan ympäristötoimisto, Satakunnan ELY-keskus ja Satakuntaliitto.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomainen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olostä sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 9.5 – 8.6.2023. Kuulutus ja arviointiohjelma julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/broilerikasvattamolaajennushuittinenYVA Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Huittisten kaupungille julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olostä sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Lauttakylälehdessä 10.5.2023 julkaistulla lehti-ilmoituksella.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa Huittisten kaupungintalolla.

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 15.5.2023 klo 17:00. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä yksi henkilö. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat mm. yöaikainen melu (työkoneiden peruutusäänet), tilalle johtavan yksityistien kestävyys sekä lannan levitys.

ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta Huittisten kaupunginhallitukselta, Etelä-Satakunnan ympäristötoimistolta,

Traficomilta, Satakunnan pelastuslaitokselta, Satakunnan museolta, Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiriltä, Lounais-Suomen aluehallintovirastolta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Metsäkeskukselta, Ruokavirastolta ja Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes). Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle kolme lausuntoa, joiden sisältö on esitetty yhteenveto lausunnoista - kohdassa. Arviointiohjelmasta ei saapunut yhtään mielipidettä.

Yhteenveto lausunnoista

Huittisten kaupunginhallitus

Huittisten kaupunginhallitus on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta

Etelä-Satakunnan ympäristölautakunnan lausunnon mukaan Agroset Oy:n ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa hankkeelle muodostettu toteuttamisvaihtoehto VE0 on epärealistinen. Agroset Oy:lle on vuonna 2020 myönnetty ympäristölupa, joka mahdollistaa eläinmäärän kasvattamisen vaihtoehdon VE0+mukaiseen laajuuteen ja tämän vaihtoehdon mukainen halli on jo rakenteilla ja tarkoitus ottaa käyttöön kesällä 2023. Näin ollen vaihtoehto VE0 on turha, sillä ei ole olemassa perusteita tai mahdollisuuksia rajoittaa kasvattamon toimintaa vastaamaan tilannetta ennen vuonna 2020 myönnettyä lupaa. Todetaan myös, että arviointiohjelmassa keskitytään paljon yleisiin asioihin ja kohteisiin, joiden yhteys arvioitavana olevaan hankkeeseen ei ohjelmasta selviä. Tällaisia ovat esimerkiksi valtakunnalliset energiastrategiat sekä kaukana hankealueesta sijaitsevat luonnonsuojelualueet. Ohjelmasta ei selviä hankkeen toteutettavissa oleva aikataulu.

Ruokavirasto

Ruokavirasto lausuu seuraavaa: Hakemuksessa on mainittu, että ”Broilerikasvattamoiden ilmanvaihto toimii koneellisesti” ja että ”Maatalouden tuotantorakennusten lämpöhuollosta ja ilmastoinnista mukaan ilmavaihto on oltava noin 0,1–5,0 m³ / h / eläinpaikka”. Hakemuksen mukaan kasvatusosastoon on suunniteltu ilmastoinnin hälytysjärjestelmä ja varageneraattori. Ruokavirasto haluaa kiinnittää huomiota siihen, että suunnittelussa täytyy ottaa em. lisäksi huomioon myös broilereiden suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (375/2011) 4 §:n mukaiset vaatimukset kasvatusosaston mahdollisesta lämmityksestä, valaistuksesta ja melusta. Sen lisäksi, mikäli kasvatustiheys halutaan nostaa > 33 kg / m², on suunnittelussa otettava huomioon myös valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaiset erityiset

vaatimukset koskien tilan ammoniakki- ja hiilidioksidipitoisuutta. Kasvatustiheyden nosto aiheuttaa myös lisävaatimuksia kasvatuosaston sisälämpötilan ja ilmankosteuden osalta, vaatimukset on kirjattu valtioneuvoston asetuksen 5 §:ään. Suunnittelussa tulisi ottaa myös huomioon varautuminen poikkeustilanteisiin, mm. vedensyöttöjärjestelmän rakentaminen vedenjakelun keskeytysten varalta.

Suuria yksiköitä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon vaikutukset, joita mahdollisen eläntaudin löytymisestä olisi tilalle tai lähiympäristölle. Tilat, rakenteet, kulkureitit ja toiminnot tulee suunnitella siten, että taudinaiheuttajien siirtyminen rakennuksesta tai eläinryhmästä toiseen estetään jokapäiväisessä toiminnassa ja että taudinpurkauksen yhteydessä tartunta saadaan rajattua tehokkaasti. Myös rehujen ja lannan suojaamiseen varastoinnin aikana tulee kiinnittää huomiota, jotta haittaeläimet tai luonnonvaraiset linnut eivät pääse levittämään tartuntoja niiden välityksellä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdollisuus, ettei kuolleita eläimiä tai lantaa saa toimittaa muualle taudinpurkauksen vuoksi, vaan niitä joudutaan varastoimaan tilalla. Taudinpurkaustilanteessa on mahdollista, että lannan ja pehkun käsittely joudutaan hoitamaan eri tavalla kuin normaalitilanteessa, esimerkiksi kompostoimalla useiden viikkojen ajan tilan alueella.

Eläinperäisten sivutuotteiden osalta tulee ottaa huomioon raatojen säilytys ennen toimittamista käsittelylaitokseen. Säiliöön, johon raadot kerätään, on estettävä pääsy tuhoeläimiltä ja sen on oltava tiivis sekä puhdistettavissa. Raadot toimitetaan mahdollisimman nopeasti käsittelylaitokseen tai jos raatoja joudutaan säilyttämään lyhytaikaisesti, on säiliön oltava riittävän viileä (0–6 C°) kaikkina vuodenaikoina, jotta estetään raatojen pilaantuminen. Säiliö sijoitetaan paikkaan, jonne keräilyauto pääsee helposti ilman että keräilyauton pyöriin pääsee tarttumaan lantaa tai likaa ja ettei raatoauton reitti risteile piha-alueella rehunkuljetusreitin kanssa tai kulje sisäänkäyntien edestä.

Satakuntaliitto

Satakuntaliiton lausunnon mukaan Agroset Oy:n Huittisten broilerkasvattamon laajennushankkeen alueella ei ole varauksia Satakunnan maakuntakaavassa eikä Satakunnan vaihemaakuntakaavoissa 1 ja 2. Satakunnan maakuntakaavan osalta suunniteltua hankealuetta koskee kuitenkin vesien tilaan liittyvä suunnittelumääräys, jonka mukaan koko maakuntakaava-alueella on yksityiskohtaisen alueidenkäytön suunnittelun oltava alueelle kohdistuvien vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien toteuttamista edistävää. Vesiensuojelullisesti erityisen herkillä, kaltevilla sekä eroosio- ja tulvaherkillä vesistöjen rannoilla tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukainen alueidenkäyttö suunnitella siten, että estetään tai vähennetään

ravinteiden, kiintoaineen ja haitallisten aineiden huuhtoutumista vesistöihin.

Teknisenä huomautuksena Satakuntaliitto pyytää

- lisäämään sivulla 9 olevaan maakuntakaavoitusta käsittelevään kohtaan seuraavaa: Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tultua voimaan kumoutui samalla Satakunnan maakuntakaavan vastaavat merkinnät ja määräykset.
- muotoilemaan sivulla 12 olevan Satakunnan ilmasto- ja energias strategiaa 2030 koskevaa tekstiä seuraavasti: Vuonna 2021 valmistunut Satakunnan ilmasto- ja energias strategia 2030 on tuotettu Satakunnan ammattikorkeakoulussa (SAMK) osana Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (CANEMURE) -nimistä EU:n Life-hanketta. Strategia on tarkoitettu Satakunnan ilmastotyön tueksi ja taustamateriaaliksi.

YVA-ohjelman mukaan hankealueen länsipuolella, noin 500 metrin etäisyydellä suunnitelluista broilerihalleista, sijaitsee Huittisten kaupungin osayleiskaavassa VR-merkinnällä osoitettu retkeily- ja virkistysalue.

Hankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota myös retkeily- ja virkistysalueelle mahdollisesti kohdistuviin vaikutuksiin. Lisäksi hankkeen lähistöllä sijaitseva asutus tulee esittää karttaesityksenä.

Arviointiselostuksen havainnollisuuteen sekä kuvallisen aineiston laatuun ja riittävyyteen tulee kiinnittää huomiota vaikutusten kuvauksissa.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on ilmoittanut, ettei se anna lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Satakunnan museo

Satakunnan museo on ilmoittanut, ettei se anna lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Yhteenveto mielipiteistä

Arviointiohjelmasta ei jätetty yhtään mielipidettä.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO ARVIOINTIOHJELMASTA

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma kattaa YVA-lain 16 §:ssä ja YVA-asetuksen 3 §:ssä luetellut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi arviointiselostusta ja siihen liittyviä selvityksiä laadittaessa tulee huomioida yhteysviranomaisen lausunnossa esiin tuomat asiat.

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hankekuvaus

Hankekuvaus on tärkeä osa arviointimenettelyä, koska se mahdollistaa hankekokonaisuuden ja erilaisten vaikutusmekanismien hahmottamisen. Hankekuvauksessa ja hankekokonaisuutta muodostettaessa tulee ottaa huomioon kaikki ne osa-alueet ja toiminnot, joita ilman hanketta ei voida toteuttaa.

Arviointiohjelman hankekuvauksessa on kuvattu hankkeen tarkoitus ja tavoitteet. Arviointiselostuksessa kaikki kuvat ja kartat tulee kuitenkin olla selkeämmin esitetty. Kuvaan 2.2 tulee lisätä vähintään mittakaava. Lisäksi kuvaan tulee lisätä tai tehdä kokonaan uusi karttakuva, jossa on esitetty myös tilan lantalat sekä Sammaljoki, hankkeen lähistöllä sijaitseva asutus ja muut mahdollisesti häiriintyvät kohteet sekä läheiset retkeilyreitit. Myös kiinteistöjaotus ja teiden nimet toisivat kuvaan informatiivisuutta. Esimerkiksi alle 300 metrin päässä tilan lantaloista sijaistee kaksi vapaa-ajan asunnoksi merkittyä rakennusta, joista ei ole mainintaa arviointiohjelmassa. Lisäksi karttaesityksenä tulee olla kaikki pellot, joille tilalta levitetään lantaa.

Kuvassa 2.7 on esitetty Huittisten alueen tulvakartta, johon tulisi selkeyden vuoksi merkitä myös hankealue ja Sammaljoki.

Kuvien 3.1 ja 3.2, joissa on esitetty laajennushankkeiden asemapiirrokset, tulee olla selkeämmät. Kuvissa olevat tekstit tulee olla luettavissa. Kuviin tulee myös lisätä lähimmät naapurien asuinrakennukset sekä mittakaava ja etäisyydet. YVA-ohjelmassa esitetystä kuvasta 3.2 ei käy ilmi se, kuinka lähelle neljäs ja viides broilerkasvattamohalli sijoittuisivat suhteessa lähimpiin naapureihin.

Kuva 3.3 asemapiirrokseen lantaloista tulee merkitä myös tilan käytössä oleva vanhempi lantala. Kuvaan tulee lisätä mittakaava ja etäisyydet havainnollistamaan lantaloiden sijaintia suhteessa lähimpiin asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöihin.

YVA-selostuksessa tulee olla korjattuna Satakuntaliiton esittämät tekniset huomautukset.

Selkeyden vuoksi kaavoituksen osalta tulee mainita kaavan nimi kokonaisuudessaan sekä kaavan lainvoimaiseksi tulon päivämäärä. Tekstissä ja kuvassa 2.6 tarkoitettu ”yleiskaava” on nimeltään Huittisten keskustan ja sen lievealueita koskeva oikeusvaikutteinen osayleiskaava.

Selostuksessa tulee kuvata Ruokaviraston esittämät tarpeet liittyen lämmitykseen, valaistukseen ja meluun sekä ohjelmassa esitettyyn kasvatustiheyteen liittyviin vaatimuksiin. Lisäksi tulee kuvata tilojen, rakenteiden, kulkureittien ja toimintojen suunnittelusta esim. ilmanvaihtojärjestelmä, ruokintajärjestelmä, kuivikkeiden, rehujen ja lannan suojaaminen taudinaiheuttajien siirtymisen estämiseksi. Selostuksessa tulee esittää, miten tilalla toimitaan, jos eläimiä tai lantaa ei voida taudinpurkauksen vuoksi toimittaa muualle. Lisäksi tulee kuvata se, kuinka Ruokaviraston esille tuomat asiat liittyen raatojen säilytykseen ja keräilyyn toteutetaan tilalla.

Arviointiohjelmassa esitetty aikataulu ei ole realistinen.

Yhteysviranomaisen kannanotto aikatauluun liittyen on tarkemmin esitetty lausunnon kohdassa YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen.

Yhteysviranomainen myös huomauttaa, että YVA-selostuksen tulee olla saavutettavassa muodossa (<https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/>).

Hankkeen vaihtoehdot

YVA-lain 16 §:n ja YVA-asetuksen 3 §:n 2 kohdan mukaan ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee esittää hankkeen kohtuulliset vaihtoehdot. YVA-menettelyn periaatteisiin kuuluu hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutusten arviointi vaihtoehtojen vertailulla. Tarkoituksena on tukea päätöksentekoa tuottamalla tietoa hankkeen vaihtoehtoisista toteutustavoista, niiden ympäristövaikutuksista ja vaikutusten eroavaisuuksista sekä auttaa valitsemaan toteutettavaksi vähiten haitallinen hankevaihtoehto.

Agroset Oy:n YVA-ohjelmassa esitetyt hankkeen toteuttamisen vaihtoehdot VE0, VE0+, VE 1 ja VE 2 ovat selkeät.

Laajennusvaihtoehdot sijoittuvat olemassa olevan toiminnan viereen ja erona on vain broilerpaikkojen määrä. Hankealueelle on YVA-ohjelmavaiheen aikana valmistunut uusi broilerkasvattamo, jolloin on saavutettu VE 0+ mukainen tilanne. Kasvattamo on myös otettu käyttöön. Koska YVA-ohjelmavaihe venyi ennalta arvioitua pidemmäksi ja VE0+ vaihtoehto on jo toteutettu ja otettu käyttöön, voidaan tarkastelu ohjelmavaiheessa tehdä ilman VE0 vaihtoehtoa.

Vaihtoehtoisen sijoituspaikan tarkastelulle ei ole tarvetta, ellei ympäristövaikutusten arvioinnissa ilmene esteitä hankkeen toteuttamiselle suunnitellulla alueella.

Lannan osalta vaihtoehtoja ovat sopimusperusteinen toimittaminen joko peltoviljelyyn tai käsiteltäväksi Biolan Oy kompostointilaitokseen tai näiden yhdistelmä. Selostuksessa lannan hyödyntämisvaihtoehdot ja niiden

ympäristövaikutukset eri eläin- ja lantamäärillä tulee kuvata riittävällä tarkkuudella.

YVA-menettelyn aikana hankkeen vaikutusalueelta laadittavien selvitysten ja vaikutusarviointien myötä saatavaa tietoa tulee käyttää hankkeen aiheuttamien haittojen minimoimiseen. YVA-menettelyssä saatavaa tietoa tulee käyttää aidosti suunnittelun pohjana ja tarkentuneiden vaihtoehtojen tiedot perusteluineen tulee esittää arviointiselostuksessa.

Hankkeen liittymien muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

YVA-ohjelman luvussa 2.5 on todettu, ettei broilerikasvattamohanke liity suoraan muihin hankkeisiin eikä lähialueella ole tekeillä tai tiedossa mitään muita muiden tahojen suunnitteleimia hankkeita. Myöskään yhteysviranomaisen tiedossa ei ole muita hankkeita lähialueella.

Luvussa "2.9 Suhde maankäytön suunnitelmiin sekä luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin" kohdassa on kaavoituksen lisäksi käsitelty kansallista energia- ja ilmastostrategiaa, Satakunnan ilmasto- ja energiastrategiaa 2030, Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelmaa vuosille 2022–2027 sekä Kokemäenjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelmaa 2022–2027. Se, miten edellä olevat suunnitelmat ja ohjelmat liittyvät Agroset Oy:n hankkeeseen, jää ohjelmassa vielä käsittelemättä ja tulee siten käsitellä selostuksessa.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

YVA-ohjelmassa on mainittu, että hankkeen toteuttaminen edellyttää ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolta. Lisäksi tarvitaan rakennuslupa Huittisten kaupungin rakennusvalvontaviranomaiselta. Ohjelmassa on myös mainittu, että ennen rakennusluvan myöntämistä rakentaja voi joutua hakemaan suunnittelutarveratkaisu- tai poikkeamispäätöstä. YVA-ohjelman mukaan hankkeesta vastaava on kuullut asiasta Huittisten kaupungin maankäyttöpäällikköä, jonka mukaan Agroset Oy:n hankkeelle ei olla vaatimassa suunnittelutarveratkaisua. Huittisten kaupunginhallitus ei antanut yhteysviranomaiselle lausuntoa arviointiohjelmasta.

Mikäli hanke toteutetaan rakennusluvalla ilman suunnittelutarveratkaisua, tulee huomioida MRL 137 § 4 momentti, jonka mukaan rakentaminen suunnittelutarvealueella ei saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Palo- ja pelastusviranomaisille päivitetään kemikaali-ilmoitus sekä pelastussuunnitelma.

Hankealueella sijaitsee myös energiantuotantolaitos, jossa polttoaineena käytetään kauran kuorta. Energiayksikön kokoa ei ole mainittu YVA-ohjelmassa. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että energiantuotantoyksikön osalta sovellettavaksi saattaa tulla valtioneuvoston asetus keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista (1065/2017, ns. PIPO-asetus).

Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Nykytila

Hankealueen ja hankkeen vaikutusalueen ympäristön nykytilan kuvaus on lähtökohta hyvälle vaikutusten arvioinnille ja todennäköisesti merkittävien vaikutuskohteiden tunnistamiselle sekä vaikutusten laajuuden ja merkittävyyden arvioinnille. Mitä monipuolisemmin, tarkemmin ja selkeämmin arviointiohjelmassa on tunnistettu ja esitetty keskeiset tiedot ympäristön nykytilasta ja kehityksestä, sitä tarkemmin tunnistetaan YVA-menettelyssä tarpeelliset merkittävien vaikutusten arvioinnit ja sitä paremmin eri osapuolien on lausuntovaiheessa mahdollista ottaa kantaa merkittävien vaikutusten arviointiin ja esitettyihin tuloksiin.

Agroset Oy:n hankealueen nykytilaa on kuvattu lyhyesti kappaleessa 2.4, jossa on kerrottu, että alueella on nykyisin peltoa. Luvussa 5. on kuvattu lähistöllä olevat luonnonsuojelualueet, pohjavedet, vesistöt, maaperä ja lähiympäristö pääpiirteittäin. Yhteysviranomaisen katsoo, että kuvaus on hankkeen laajuus ja luonne huomioon ottaen riittävä.

Vaikutusalueen raja

Ehdotus vaikutusalueen rajaamiseksi on esitetty sanallisesti ja vaikutustyypeittäin arviointiohjelman lopussa luvussa 7.

Ympäristön herkkiä ja häiriintyneitä kohteita on kartoitettu 3–5 km:n säteellä hankealueesta. Arviointiohjelman mukaan noin 1–1,5 km:n säteellä hankealueesta selvitetään toiminnan melu-, maaperä- ja vesistövaikutukset sekä vaikutukset mm. luontoon, maisemaan ja kulttuuriperintöön. Noin 2–3 km:n säteellä selvitetään vaikutukset ihmisiin, mukaan lukien haju. Liikenteen vaikutuksia selvitetään hankealueelta päätielle. Ilman maantieteellistä rajausta tarkastellaan ilmastovaikutuksia sekä vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan esitetyt vaikutuskohtaiset vaikutusalueet ovat riittävän laajoja keskeisten vaikutusten arvioimiseksi. Yhteysviranomaisen kuitenkin katsoo, että selostuksessa tulee esittää vaikutusalueet myös kartalla vaikutustyypeittäin. Myös vaikutusalueen rajaamisen perustelut tulee esittää.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät

YVA-lain 2 § kohdan 2) mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tunnistetaan, arvioidaan ja kuvataan hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset.

Agroset Oy:n arviointiohjelman luvun 6.1 mukaan vaikutusten arviointi tulee perustumaan ympäristön nykytilan selvityksiin ja arvioihin, laskennallisiin energia- ja päästöskenaarioihin eri toteutusvaihtoehtoisissa, asiantuntijoiden vaikutusarvioihin, kirjallisuuteen, muista vastaavista hankkeista saataviin kokemuksiin, tiedotustilaisuudessa saatavaan tietoon ja tiedon analysointiin sekä arviointimenetelmän aikana annettavista lausunnoista ja mielipiteistä saatavaan informaatioon.

Arviointimenetelmät on kuvattu kunkin selvitetävän vaikutuksen yhteydessä. YVA-selostuksessa erityisesti laskentamenetelmien kuvaus tulee esittää niin läpinäkyvästi siten, että lukija saa käsityksen niiden käyttökelpoisuudesta, luotettavuudesta ja keskeisistä epävarmuuksista ilman erityistä asiantuntemusta.

YVA-selostuksessa tullaan keskittymään toiminnan aikaisten vaikutusten arviointiin. Rakentamisen aikaiset ja käytöstä poistamisen vaikutukset ja niiden kesto esitellään kuitenkin yleisellä tasolla. Yhteysviranomaisen pitää yleistä tasoa riittävänä hankkeen laajuus ja luonne huomioon ottaen.

Arvioitavat vaikutukset on esitetty ohjelmassa pääosin YVA-lain mukaisina aihekokonaisuuksina.

Vaikutukset väestöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Vaikutuksia tarkastellaan hajun, melun, liikenteen sekä ilman- ja ilmastovaikutusten osalta.

Hajuvaikutuksia ehdotetaan selvitetävän arvioimalla hajupäästöt kirjallisuudesta saatavien esimerkkien perusteella (mm. VTT:n Hajurakoraportti, eurooppalaiset tutkimukset) sekä hyödyntämällä vastaavanlaisista hankkeista saatuja tietoja. Lisäksi hyödynnetään saatuja palautteita ja naapuruston kokemuksia tilan nykyisestä toiminnasta.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että Suomen sääolosuhteet sekä maaseututuotannon rakenne, ruokinta ym. poikkeavat Keski-Euroopan tilanteesta, joten muissa maissa tehtyjä tutkimuksia ei tulisi suoraan soveltaa Suomessa (Arnold, ym. 2006. Hajuhaitan vähentäminen maatalouden suurissa eläintuotantoyksiköissä, VTT tiedotteita 2323, s. 12). Muutoinkin tulee huomioida, että esimerkkikohteiden tulee vastata hankkeen kokoa ja muita ominaisuuksia mahdollisimman hyvin. Hajun merkittävyys ja leviämiseen vaikuttavat esimerkiksi hankealueen sijoittuminen maastossa sekä hankealueen ja sen ympäristön maastonmuodot. Esimerkkikohteiden mallinnustulosten soveltuvuus Agroset Oy:n laajennushankkeen arviointiin ja mahdolliset epävarmuudet

tulee tuoda esille selostuksessa. Jos hajuhaitat ovat mahdollisia, on lisäksi arvioitava niiden teknisiä lieventämismahdollisuuksia kuten poistoilman hajusuodatusta. Arviointiohjelman mukaan hajujen hallintaan tullaan BAT-päätelmien velvoittamana kiinnittämään huomioita niin teknisin kuin toiminnallisinkin ratkaisuin. Arviointiselostusvaiheessa tulee kuvata nämä ratkaisut.

Mikäli hajun osalta kerätään naapuruston kokemuksia, tulee mahdollinen asukaskysely ja sen toteuttaminen kuvata arviointiselostuksessa.

Yhteysviranomaisen korostaa hajuvaikutusten arvioinnin merkittävyyttä, kun arvioidaan eläinsuojan vaikutuksia lähiasukkaiden viihtyvyyteen. Broilerkasvattamoiden ilmanvaihdesta ja lannan käsittelystä, varastoinnista, kuljetuksista ja levityksestä aiheutuu kausittain (kasvatuserän vaihe, lannanlevitysaika) vaihtelevan suuruisia hajupäästöjä.

Meluvaikutuksia on esitetty arvioitavaksi osana liikennevaikutuksia. Yhteysviranomaisen katsoo, että meluvaikutuksia tulee selvittää laajemmin. Hankkeen yleisötilaisuudessa esille nousi toiminnan aiheuttama melu yöaikaan. Selostuksessa tulee arvioida toiminnan meluvaikutukset häiriintyvissä kohteissa. Arviointiin tulee ottaa mukaan liikennevaikutusten lisäksi työkonoiden äänet (ml. peruutusäänet) sekä ilmastoinnista aiheutuva melu erityisesti sen toimiessa täydellä teholla hellepäivinä. Hankkeen kuvauksessa on kerrottu, että kuljetukset ja työskentely tilalla ajoittuvat pääosin päiväsaikaan. Kuvauksessa ei kuitenkaan käy ilmi se, mitä meluavaa toimintaa tapahtuu yöaikaan ja kuinka pitkäaikaista melu on. Selostuksessa myös nämä tulee kuvata.

Liikennevaikutuksia arvioidaan laatimalla selvitys hankkeen aiheuttamista liikennemääristä, liikennöintireiteistä sekä pakokaasupäästöistä. Liikennemäärien selvityksissä hyödynnetään Väyläviraston tilastoja. Tieliikennemelua arvioidaan hyödyntämällä ympäristömeludirektiivin mukaista väliaikaisen tieliikennemelun laskentamallia. Liikenteestä aiheutuvia päästöjä arvioidaan käyttäen LIISA 2015 pakokaasupäästöjen laskentajärjestelmän (VTT) mukaisia päästökertoimia. Yhteysviranomaisen katsoo, että tieliikennemelun ja pakokaasupäästöjen arviointi on esitetyn mukaisesti riittävä.

Liikenteen osalta yleisötilaisuudessa nousi esille Lehteläntien kestävyys liikennemäärien noustessa, joka tulee ottaa selostusvaiheessa huomioon.

Vaikutukset maahan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen sekä eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen

Maahan, maaperään, pohja- ja pintaveteen kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan lannanlevityksen osalta. Lisäksi selostusvaiheessa tullaan arvioimaan kompostoinnin vaikutuksia yleisellä tasolla.

Lannan ravinteiden osalta tullaan esittämään lannan fosfori- ja typpimäärät sekä tarvittavat peltopinta-alat lannan levitykseen nitraattiasetuksen sekä muiden soveltuvien lakien ja asetusten edellyttämällä tavalla.

Hankealue sijaitsee Sammaljoen (Sammunjoen) valuma-alueella n. 260 metrin päässä Sammaljoesta, joka laskee Kokemäenjokeen n. 10 km:n jokietäisyydellä hankealueesta. Sammaljoen vesimuodostuma kuuluu keskisuurten kangasmaiden jokien pintavesityyppiin, ja sen ekologinen tila on tyydyttävä. Vesimuodostuman biologinen tila on koskien pohjaeläinten ja päällyslevien perusteella arvioitu tyydyttäväksi, sillä kosket edustavat usein jokien parhaassa tilassa olevia kohtia. Pohjaeläimet eivät ole erityisen herkkiä rehevyydelle, kun taas joen hydrologialla on enemmän vaikutusta pohjaeläimistöön. Vesimuodostuman tilaa heikentää eniten joen fysikaalis-kemiallinen tila, joka on välttävä sekä kokonaisfosfori- että kokonaistyyppipitoisuuden perusteella. Joen hydrologis-morfologinen tila on tyydyttävä. Vesimuodostuman hyvä tila tulee saavuttaa vuoteen 2027 mennessä, eikä sen tila saa huonontua.

Suurimmat pintavesivaikutukset kohdistuvat lannan levityksestä aiheutuviin päästöihin. Sammaljoki virtaa varsinkin alajuoksullaan eroosioherkällä alueella. Lannan levityksessä noudatetaan aihetta koskevia määräyksiä ja ohjeita. Lannan levitysalaa on käytettävissä 480 hehtaaria, ja lannan vastaanottosopimus on uusittu Biolan Oy:n kanssa v. 2019. Lantaa käytetään omassa peltoviljelyssä ympäristötukiehtojen mukaisesti.

Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vähintään hyvä ekologinen ja hyvä kemiallinen tila kaikissa vesimuodostumissa viimeistään vuonna 2027 eikä vesien tila saa heiketä. Selostuksessa tulee ottaa huomioon Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosille 2022–2027 ja Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022–2027 sekä niissä esitetyt tavoitteet ja toimenpiteet. Vesienhoidon toimenpideohjelman mukaan Kokemäenjoen alaosan-Loimijoen suunnittelualueella tulee vähentää ihmistoiminnoista aiheutuvaa vesistöihin kohdistuvaa fosforikuormitusta vähintään 45 % ja typpikuormitusta vähintään 39 %, jotta vesienhoidon tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Maatalouden aiheuttama hajakuormitus on tunnistettu vesienhoidon suunnittelussa merkittäväksi vesien tilaa heikentäväksi paineeksi Sammaljoen vesimuodostumassa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että syntyvän lannan määrän ja lannan jatkokäytön arviointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota eri vaihtoehtojilla. Levitettävän ja Biolan Oy:lle kuljetettavan lannan määrästä on tehtävä arviot eri vaihtoehtojilla. Levitettävän lantamäärän vesistöön (ojiin) päätyvästä typpi- ja fosforikuormituksesta sekä lannan levityspinta-alasta on tehtävä numeerinen arvio.

Lannan levitykseen tarvittava peltoala eri hankevaihtoehtoissa tulee laskea arviointiselostukseen fosforiasetuksen (Valtioneuvoston asetus fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käytöstä 64/2023) mukaisesti. Lannan levityksen osalta tulee myös huomioida ns. nitraattiasetuksen (Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 18.12.2014/1250) vaatimukset ja arvioida lähialueen lannanlevityspotentiaalia esittämällä karttojen avulla pääpiirteissään taloudellisesti tai muutoin järkevällä kuljetusetäisyydellä sijaitsevat lannanlevitykseen soveltuvat, käytettävissä olevat pellot. Arvio levityspeltojen sijoittumisesta tulee esittää, jotta vesistövaikutuksia voidaan tarkastella riittävällä tarkkuudella. Ohjelmassa on esitetty kartalla vain lähellä broilerkasvattamoja olevat lannanlevitykseen käytettävissä olevat pellot.

Ohjelmassa esitettyjen lannan levitystä rajoittavien lainsäädännöllisten tekijöiden lisäksi on tuotava esille, että peltojen korkeat fosforiluvut rajoittavat osaltaan lannan levitystä. Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoaluetta koskevissa eläinsuojien ympäristölupapäätöksissä on ollut käytäntönä rajata korkean fosforilukujen pellot pois soveltuvasta lannanlevitysalasta. Lantaa ei voida levittää myöskään pohjavesialueille, kaivojen viereen, kalteville pelloille eikä välttämättä asutuksen läheisyyteenkään.

Arviointiselostuksessa on tuotava esille mahdollisesti muilla valuma-alueilla sijaitsevien lannanlevityspeltojen vaikutusalueen vesistöjen tila ja arvioida niihin kohdistuvat vaikutukset vesienhoidon tavoitteet huomioon ottaen. Lannanlevityspotentiaalia arvioitaessa on otettava soveltuvien osien huomioon erilaiset rajoittavat tekijät ja kerrottava perustellen, mitä niistä on ja mitä ei ole otettu huomioon.

Lannanlevityksen ja ravinnekuormituksen arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös BAT-päätelmät. Parasta käyttökelpoista tekniikkaa on mm. tarkkailla lannassa eritettyä kokonaistyyppiä ja –fosforia vähintään kerran vuodessa. Tarkkailu suoritetaan joko typen ja fosforin massataselaskentana (perustuu rehun kulutukseen, rehun raakavalkuais- ja kokonaisfosforipitoisuuteen ja eläimen tuotostasoon) tai arviona, jossa käytetään kokonaistypen ja –fosforin pitoisuuden määrittävää lanta-analyysiä (BAT 24).

Mikäli lantaa viedään broilerkasvattamoista kompostoitavaksi tai muuten jatkojalostettavaksi esimerkiksi lannoitejakeiksi, tulee selostuksessa esittää arvio käsittelyn vaikutuksista lannan tai lannoitevalmisteiden määriin ja ravinnepitoisuuksiin.

Suomen ympäristökeskus (SYKE) on kehittänyt VEMALA laskentamalliin perustuvan fosforivaikutuksen arviointityökalun, jonka avulla voi tarkastella

arvoitua fosforin nykyistä levitystä, sitä vastaavaa arvioitua maaperän fosforilukua (P-lukua), alueen maatyypeille ominaista satovastetta sekä fosforihuuhtoumaa. Fosforin arviointityökaluun voi syöttää eläinsuojan tiedot ja se laskee lannan levityksen vaikutuksen alueen fosforilukuun ja fosforihuuhtoumaan. Arviointityökalu voisi olla käyttökelpoinen myös Agroset Oy:n ympäristövaikutusten arvioinnissa. Työkalu on saatavilla: <https://wwwi2.ymparisto.fi/i2/livestock/index.html>

Muiden vesistövaikutusten osalta ohjelmassa on kuvattu, että broilerikasvattamon pesuvedet ja sosiaalitilojen vedet johdetaan umpisäiliöihin, jotka tyhjennetään Huittisten jätevedenpuhdistamolle. Arviointiohjelman mukaan nykyiset ojat ovat riittäviä hule- ja kattovesien johtamiseen, eikä tasausaltaalle ole tarvetta. Hetkelliset virtaamat kuivatusojissa saattavat kasvaa. Broilerikasvattamon toiminnasta ei siten normaalitilanteessa synny päästöjä vesistöön. Kattovedet ovat ns. puhtaita vesiä, eikä niistä ennalta arvioiden aiheudu haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Agroset Oy:n YVA-arviointiohjelmassa on mainittu, että vastaanottavan ojan ja rumpujen kapasiteetti riittää, joten hulevesistä ei odoteta aiheutuvan ongelmia.

Vaikutuksia ilmaan ja ilmastoon todetaan arviointiohjelmassa aiheutuvan lähinnä liikenteestä ja toiminnan ammoniakkipäästöistä.

Arviointiselostuksessa tullaan arvioimaan hankkeen eri vaihtoehtojen laskennalliset ammoniakkipäästöt kirjallisuudesta ja aiemmista tutkimuksista saatavien keskimääräisten päästöarvojen perusteella. Arviointiohjelman mukaan ammoniakkipäästöjen laskennassa käytetään arviota 0,08 kg NH₃/eläinmäärä/vuosi. Yhteysviranomaisen täsmentää, että arvio on eläinpaikkakohtainen ja laskennassa tulee käyttää ilmaan vapautuvien ammoniakkipäästöjen osalta arvoa 0,08 kg NH₃/eläinpaikka/vuosi, joka on BAT päätelmissä 2017/302/EU ilmaan vapautuvalle ammoniakkipäästölle esitetty parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukainen päästötaso broilerituotannossa, jossa broilerien loppupaino on enintään 2,5 kg.

Kirjallisuuden ja asiantuntija-arvioiden perusteella esitetään broilerikasvattamotoiminnasta aiheutuvien ammoniakkipäästöjen mahdolliset vaikutukset ympäristöön sekä niiden vähentämiskeinoja. Liikenteen pakokaasupäästöjä arvioidaan kohdassa liikennevaikutukset. Ilmanpäästöjen osalta yhteysviranomaisen katsoo, että mukaan arviointiin tulee lisäksi ottaa energiantuotantoyksikön aiheuttamat päästöt. Arviointitapa on riittävä.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eliöihin, luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen

Arviointiohjelman mukaan hankealue sijaitsee maatalousvaltaisella alueella ja hanke on olemassa olevaa toimintaa. Yhteysviranomaisen

huomauttaa, että arvioitavat broilerkasvattamon laajennushankevaihtoehdot (VE1 ja VE2) eivät ole olemassa olevaa toimintaa. Ohjelmassa on myös esitetty, ettei hankkeella toiminnan luonteen takia arvioida olevan välittömiä vaikutuksia kasvillisuuteen, eliöihin, luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen. Arviointiohjelmassa asiaa perustellaan sillä, että vallitsevat tuulensuunnat huomioiden ei Pyölönvuoren suuntaan juurikaan aiheudu toiminnasta vaikutuksia. Yhteysviranomaiselle jää tuulensuuntien vaikutus asiayhteydessä epäselväksi. Arviointi tulee arviointiohjelman mukaan pohjautumaan nykytilaan ja jo tehtyihin selvityksiin sekä saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin.

VE1 ja VE2 mukaiset uudet broilerikasvattamot sijoittuvat peltoalueelle olemassa olevien broilerkasvattamoiden viereen. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan esitettyä arviointia voidaan pitää riittävänä. Lisäksi ehdotettu vaikutusalueen rajaus (noin 1-1,5 km:n säde hankealueesta) on yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan riittävä, kun arvioidaan broilerikasvattamojen toiminnan välittömiä vaikutuksia kasvillisuuteen ja luonnon monimuotoisuuteen.

Selostuksessa tulee selvittää mahdolliset vaikutukset noin 6 km päässä oleviin Vanhakosken Natura-alueeseen (FI0200049) sekä lehtojensuojeluohjelmaan kuuluvaan Vanhakosken lehtoalueeseen (LHO020016) ja näiden suojeluperusteisiin.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

Hanke on arviointiohjelman mukaan olemassa olevaa toimintaa, eikä sillä arvioida olevan toiminnan luonteen takia merkittävää vaikutusta yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön, maisemaan tai kulttuuriperintöön. Hankkeella ei myöskään arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia aineelliseen omaisuuteen tai luonnonvarojen hyödyntämiseen. Hankkeen vaikutusalueella ei ole tiedossa muinaisjäännöksiä. Myös tässä yhteysviranomaisen korostaa aiemmin mainittua, eli arvioitavat broilerkasvattamon laajennushankevaihtoehdot (VE1 ja VE2) eivät ole olemassa olevaa toimintaa.

Arviointiohjelman mukaan arviointiselostuksessa tullaan kuvaamaan yleisellä tasolla se, miten hankkeen mukaiset vaihtoehdot soveltuvat alueen maankäytön suunnitelmiin ja mitä vaikutuksia hankkeella on alueen yhdyskuntarakenteen kehittymiseen. Lisäksi luonnonvarojen hyödyntämistä tarkastellaan lähinnä lannan hyötykäytön kautta. Arvio esitetään alueella jo tehtyihin kartoituksiin ja selvityksiin sekä ohjelmalausunnoissa saatavaan informaatioon ja kirjallisuuteen perustuen. Yhteysviranomaisen katsoo, että selostuksessa tulee tarkastella luonnonvarojen käyttöä myös kuiviketurpeen käytön osalta. Lisäksi maa-

ainesten ja muiden rakennusmateriaalien käytöstä aiheutuvia vaikutuksia rakentamisen aikana sekä energian ja veden kulutusmääriä toiminnan aikana tulee arvioida.

Arviointiohjelman mukaan arviointiselostukseen laaditaan havainnekuvat vaihtoehdon 1 mukaisessa tilanteessa. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että havainnekuvat ovat käyttökelpoinen keino kuvata hankkeen maisemavaikutuksia, mutta kuvat tulee esittää myös VE2 mukaisessa tilanteessa.

Hankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota myös Kännönvuoren-Vihkimysvuoren-Pyölönvuoren ulkoilureitille mahdollisesti kohdistuviin vaikutuksiin.

Yhteisvaikutukset

Ohjelma ei sisällä kuvausta yhteisvaikutusten arvioinnista. Selostuksessa on kuvattava muiden lähimpien eläintilojen sijainti ja arvioida toimintojen mahdollisia yhteisvaikutuksia, esimerkiksi eläintautien leviämiseen liittyviä riskejä, hajuyhteisvaikutuksia sekä lannan levitysalojen riittävyyttä.

Toiminnan aikaiset riskit ja ympäristöonnettomuudet

Selostuksessa arvioidaan eri hankevaihtoehtojen riskejä ja ympäristöonnettomuuksien mahdollisuuksia. Selostuksessa esitetään riskikohteet sekä mahdollisen onnettomuustilanteen ympäristöpäästöt ml. mahdollinen eläintautien leviämisen riski.

Selostuksessa huomioidaan myös toimintaan vaikuttavia riskejä, kuten energian, rehujen ja veden jatkuvaan saatavuuteen liittyvät riskit.

Yhteysviranomaisen katsoo, että ohjelmassa esitettyihin riskeihin tulee oleellisena riskinä lisätä mahdollinen tulipalotilanne ja sammutusvesien johtaminen. Myös riskien osalta arvioinnin tuloksia tulee vertailla eri hankevaihtoehtojen kesken.

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot

Arviointiohjelmassa on kuvattu, että haitallisten vaikutusten vähentämiseen pyritään myös hankkeen toteuttamisen jälkeisellä seurannalla ja valvonnalla. Ympäristövaikutusten arvioinnin selostusosassa tullaan esittämään keinoja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi ja niiden hallitsemiseksi.

Yhteysviranomaisen lisää ohjelmassa esitettyyn, että arviointiselostuksessa tulee haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot esittää mahdollisimman konkreettisesti ja BAT-päätelmät huomioon ottaen. Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot voivat liittyä esimerkiksi toimintojen sijoitteluun, tekniikkaan, käytettävään energiaan, toimintatapoihin, ennaltaehkäisyyn sekä poikkeustilanteisiin varautumiseen liittyvät toimenpiteet.

Lisäksi selostusvaiheessa tulee esittää arvio keskeisimpiin ympäristövaikutuksiin (esim. haju- ja ammoniakkipäästöt) kohdistuvien lieventämiskeinojen vaikutuksesta verrattuna siihen, että niitä ei käytetä.

Toiminnan vaikutusten seuranta

Arviointiselostukseen laaditaan ehdotus hankkeen vaikutusten seurantaan, jota tarkennetaan ympäristölupavaiheessa. Seurantaohjelma jaetaan ympäristölupaprosessia palvelevasti kolmeen osaan, jotka käsittävät: 1) käyttötarkkailun 2) päästötarkkailun sekä 3) vaikutustentarkkailun.

Käyttötarkkailussa kuvataan päivittäiset toimenpiteet, joilla varmistetaan normaali toiminta. Käyttötarkkailua tekee henkilökunta. Päästötarkkailussa keskitytään toiminnasta aiheutuvien päästöjen tarkkailuun, esimerkiksi ravinteiden seurantaan. Suunnitelma yksityiskohtaisesta tarkkailun järjestämisestä laaditaan ympäristölupavaiheessa ja hyväksytetään viranomaisilla. Vaikutustarkkailu kohdistuu päästöistä mahdollisesti aiheutuvien tunnistettujen ympäristövaikutusten tarkkailuun. Vaikutustarkkailua tehdään velvoite- ja viranomaistarkkailuna.

Yhteysviranomaisen pitää esitettyä vaikutusten seurantaa riittävänä.

Epävarmuustekijät ja oletukset

Selostuksessa tulee tuoda esille selkeästi, miten arviointiin sisältyvät oletukset ja epävarmuudet vaikuttavat vaikutusarvioihin (ns. herkkyystarkastelu), jotta niiden merkitystä voidaan arvioida.

Vaihtoehtojen vertailu

Arviointiohjelman mukaan vaikutusten merkittävyttä arvioidaan vertaamalla vaikutuksia nykyisen ympäristökuormitukseen ja tämän lisäksi myös kuormitusta koskeviin ohje- ja raja-arvoihin.

Vaikutusten merkittävyttä tullaan selostusvaiheessa tarkastelemaan myös maantieteellisten vaikutusten suhteen. Osa vaikutuksista ilmennee vasta alueellisella tasolla, osalla on merkitystä vain paikallisesti.

Arviointiohjelman mukaan vaikutuksia tullaan vertailemaan vertailutaulukon avulla, johon kootaan hankevaihtoehtojen keskeiset positiiviset ja negatiiviset vaikutukset hankkeen koko elinkaaren huomioon ottaen. Taulukko havainnollistetaan väreillä tulkinnan helpottamiseksi.

Yhteysviranomaisen toteaa, että myös Agroset OY:n YVA-hankkeessa käyttökelpoinen ja suositeltava työkalu vaihtoehtojen vertailuun on IMPERIA-hankkeessa kehitetty Excel-pohjainen ARVI työkalu. Työkalu on tehty vaikutusten merkittävyyden arviointiin, vaihtoehtojen vertailuun ja arviointitulosten visualisointiin. Työkalusta löytyy lisätietoa ja se on saatavilla: [ARVI-työkalu — Bio- ja ympäristötieteiden laitos \(jyu.fi\)](https://www.jyu.fi/bio/tyokalu) Yhteisen työkalun käyttö eri YVA-hankkeissa lisää vaikutusten merkittävyyden ja

vaihtoehtojen arviointien vertailukelpoisuutta, systemaattisuutta ja läpinäkyvyyttä.

YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

Suunnitelma tiedottamisen ja osallistumisen järjestämisestä on asianmukainen. Arviointiohjelmassa esitetyn kuvan 2.4 tavoiteaikataulu ei pidä paikkaansa ja sitä tulee muuttaa. Ns. kuulutuskypsä arviointiohjelma on kirjattu ELY-keskukselle 24.4.2023 ja ohjelma on kuulutettu 9.5.2023 - 8.6.2023 välisenä aikana. Lausunto ohjelmasta annetaan kuukauden kuluessa kuulutusajan päättymisestä.

Sidosryhmille on varattu riittävä mahdollisuus esittää mielipiteensä tai lausuntonsa hankkeesta joko kirjallisesti tai suullisesti yleisötilaisuudessa. Arviointimenettelyssä on tärkeää ottaa palaute aidosti huomioon hankkeen ympäristövaikutusten riittäväksi selvittämiseksi.

Arviointiohjelman laatijoiden pätevyys

YVA-lain 33 §:n sekä YVA-asetuksen 3 §:n ja 4 §:n mukaan hankkeesta vastaavan on varmistettava, että sillä on käytettävissään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja -selostuksen laadintaan. Yhteysviranomaisen arvioi arviointiohjelmaa ja -selostusta tarkastaessaan asiantuntemuksen.

Asiantuntemukselle ei ole asetettu muodollisia pätevyysvaatimuksia, mutta yhteysviranomaisen voi arvioida hankkeesta vastaavan käyttämien asiantuntijoiden osaamista esimerkiksi koulutuksen, kokemuksen ja aiemmissa töissä osoitetun osaamisen kautta. Agroset Oy:n arviointiohjelman laadintaan on osallistunut yksi henkilö, jonka koulutusta ei ole ohjelmassa tuotu esille. Hänellä on pitkä työura kunnan ympäristönsuojeluviranhaltijan tehtävissä. Pelkän työuran perusteella on kuitenkin mahdoton arvioida pätevyys ympäristövaikutusten arviointiin ja YVA-ohjelmien ja -selostusten laatimiseen. Ohjelmasta ei selviä ohjelman laatijan pätevyys eriteltynä eri osa-alueittain, esimerkiksi pätevyys arvioida hankkeen vesistö-, ilmapäästö-, maisema-, melu-, liikenne-, haju- ja ilmastovaikutuksia.

Yhteysviranomaisen katsoo, että YVA-lain 33 §:n edellytysten täyttymiseksi hankkeesta vastaavalla tulee olla riittävä asiantuntemus käytössään arvioida kaikkia hankkeen kannalta keskeisiä ympäristövaikutuksia vaikutustyypeittäin. Arviointiselostuksessa tulee esittää arvioinnin tekijöiden ja selostuksen laatijan/laatijoiden pätevyys luotettavalla tavalla osa-alueittain.

Yhteysviranomaisen johtopäätökset arviointiohjelman laajuudesta ja tarkkuudesta

Arviointiohjelmasta saa riittävän käsityksen arviointimenettelyn suunnittelusta kohdentamisesta ja käytettävistä menetelmistä. Arviointiohjelman perustuvalla ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä saadaan riittävä kuva hankkeen keskeisistä ympäristövaikutuksista, kun arviointia tarkennetaan yhteysviranomaisen edellä kuvatuilla tavoilla. Tarkennukset liittyvät erityisesti haju- ja meluvaikutusten arviointiin sekä lannankäyttöön ja vesistövaikutuksiin. YVA-menettelyn seuraavassa vaiheessa tehtävässä arviointiselostuksessa tulee ympäristövaikutukset ja muut kuvaukset ja arvioinnin tulokset esittää mahdollisimman selkeästi, etenkin kartta- ja havainnekuviin tulee kiinnittää huomiota. Selostuksen tulee sisältää YVA-lain 19 §:ssä ja YVA-asetuksen 4 §:ssä edellytetyt tiedot. Selostuksesta tulee löytyä vastaukset myös yhteysviranomaisen ohjelmalausunnossa ja muissa lausunnoissa esitettyihin keskeisiin kysymyksiin.

Selostuksen tulee olla mahdollisimman havainnollinen ja kuvallisen aineiston laadukasta ja monipuolista. Tämä on tärkeää erityisesti toimintojen ja vaikutusten kuvauksessa sekä vaihtoehtovertailussa. Laskennallisten menetelmien ja mallinnusten sekä teknisten yksityiskohtien kuvauksissa tulee pyrkiä yleistajuisuuteen. Esitettyjen selvitysten laatiminen ja hankkiminen on hankkeesta vastaavan tehtävä. Arvioinnin aikana tulee tarpeen mukaan pitää yhteyttä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen ja muihin YVA-menettelyssä mukana oleviin asiantuntijaviranomaisiin. Arviointityössä tulee ottaa huomioon, että tarvittaville selvityksille on käytettävissä riittävä ja selvitysten kannalta sovelias aika.

ARVIOINTIOHJELMALAUSUNNON TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

ELY-keskus toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Arviointiohjelmalausunto julkaistaan ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/broilerikasvattamolaajennushuittinenYVA

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 4 000 euroa.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritelty suppean hankkeen mukaisesti (5 - 10

henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 16 ja 18 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (223/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallinto-keskuksen maksullista suoritteista vuonna 2023 2 §.

ASIKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Asian on esitellyt ylitarkastaja Elina Seppälä ja ratkaissut yksikönpäällikkö Anu Lillunen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on tehty merkintä asiakirjan viimeiselle sivulle.

Liitteet	Kartta hankealueesta Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus
Jakelu	Hankkeesta vastaava Hankkeesta vastaavan konsultti
Tiedoksi	Huittisten kaupunginhallitus Etelä-Satakunnan ympäristötoimisto Traficom Satakunnan pelastuslaitos Satakunnan museo Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri Lounais-Suomen aluehallintovirasto Etelä-Suomen aluehallintovirasto Metsäkeskus Ruokavirasto Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Tämä asiakirja VARELY/81/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/81/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Lillunen Anu 30.06.2023 10:36

Esittelijä Seppälä Elina 30.06.2023 10:32

30.6.2023

Hankealueen kartta

Lähde: Agroset Oy, YVA-arviointiohjelma, s. 5.

MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskukselle kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteystiedot:

Sähköposti: kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
Postiosoite: PL 236, 20101 Turku
Käyntiosoite: Itsenäisyydenaukio 2, 20800 Turku
Valtakatu 12, 28100 Pori
Aukioloaika: 8.00–16.15

Maksupäätöksen sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työvoima- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023 (1357/2022)

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)